

СИМЕОН РАДЕВ

ПРЕДГОВОР

chitanka.info

Обнародването на настоящата книга ще се види на мнозина преждевременно. Една история на съвременна България ще бъде наистина възможна, след като се появят: мемоари, които да открият интимната и психологическа страна на събитията; монографии върху развитието на стопанския ни живот и на държавните ни учреждения; обширни изследвания на епохата на Възраждането, в която се крият новите извори на българския национален дух и зачатъците на свободното ни политическо съществуване; и най-сетне — истински разобличения за политиката на великите сили, които са управлявали тъй често решаващо влияние върху съдбините на България. При отсъствието на тия данни може да се говори за едно систематическо изложение на събитията подир Освобождението, но не и за история, която да отговаря на изискванията на една научна метода.

Но трябваше ли да се чакат безпределно тия източници, когато никакъв признак не предвестява тяхното появяване? Ето, старите дейци умират, без да са оставили никакви писани възпоминания; от техните разкази се образува само една устна традиция, която ще премине у потомците с всичките преувеличения и багри, които може да ѝ предаде политическата страст. Колкото за монографиите, които трябва да спомогнат, за да се осветли взаимодействието на политическия ни живот и на националната ни култура — духовна и веществена, — и те за скоро време не могат да се очакват; както ще трябва да мине време, догдето се сдобием и с една история на Възраждането.

Поради тия съображения — и за да не бъде принудено новото поколение да учи политическото ни минало в книгите на чужденци, писани повърхностно и пристрастно — ние решихме да издадем своя труд още сега. Като съзнавахме неговите неизбежни несъвършенства, ние се постаряхме да отстраним поне тия недостатъци, които можеха да бъдат победени: разпитахме лично много дейци от епохата, която описваме; търсихме в протоколите на Министерския съвет и в архивата на Министерството на външните работи данните, които определят по-точно физиономията на събитията и подбужденията на управляващите; проучихме всичките дипломатически преписки, които европейските държави са направили достойние на публиката. И сега предаваме тая книга на читающия свят с твърдото убеждение, че той ще види в нея един добросъвестен труд.

С това ние не искаме да кажем, че сме успели да направим книгата си съвършено обективна и съжденията си досущ безлични: няма история обективна и не съществуват безлични историци. Даже за епохи, безкрайно далечни от нас — античните републики например или средните векове, — не могат хората да пишат, без да се прозира у тях симпатия за някоя форма на управление, възторг от някоя доблест или гняв спрямо някоя измяна; още по-малко това пълно равнодушие е възможно за времена, непосредствено близки до нас, и спрямо деятели, повечето от които още участвуват в нашите борби. Ние сме се старали обаче с всичките средства на мисълта си да установим фактическата страна на събитията и истинските мотиви на създателите на новата ни история. Тук читателят ще намери може би най-много грешки, но никакво съзнателно пристрастие. Нашата най-голяма амбиция, писвайки този труд, е била да се покажем справедливи.

Накрай изказваме своята гореща благодарност към всички лица, които ни спомогнаха със своите възпоминания или със своите съвети — и особено към г.г. Малинова и Паприкова, които ни дадоха възможност да правим изследвания в архивата на зависещите от тях учреждения.

С. Радев

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.